

Kemianteollisuuden liikevaihto kasvoi ripeästi vuonna 2018 ja alan tavaraviennin arvo nousi yli 12 mrd. euroon. Yritykset arvioivat suhdannetilanteen tavanomaista myönteisemmäksi, ja tilanteen ennakoitaan pysyvän pääosin ennallaan kevään lähestyessä. Investointien arvioidaan lisääntyvän kuluvana vuonna. Kemianteollisuus vaikuttaa osana vientiteollisuutta merkittävästi Suomen talouteen, sillä ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Liikevaihto reippaassa kasvussa vuonna 2018

Kemianteollisuuden liikevaihto oli vahvassa nousussa vuoden 2018 lopussa. Tammi-marraskuussa kasvua edellisvuodesta kertyi runsaat 11 %. Koko tehdasteollisuuden liikevaihto lisääntyi samaan aikaan 6,5 %.

Kemianteollisuuden liikevaihto liikkuu samansuuntaisesti raakaöljyn hinnan kanssa. Syys-marraskuussa 2018 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 75 dollaria barrelilta, eli noin 28 % vuoden takaista korkeammalla. Tammi-marraskuussa raakaöljyn hinta kohosi 35 % edellisvuodesta. Öljyn hinnanvaihtelut voivat olla voimakkaita. Tällä hetkellä tynnyrihintana on noin 66 dollaria.

Tavaravienti miljardin kuukausitasolla

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo oli vuonna 2018 noin 12,3 mrd. euroa, mikä on 8 % vuoden takaista enemmän. Loka-joulukuussa nousua oli vuoden takaisesta noin 7 %. Joulukuun 2018 vientilukemat olivat tosin hieman heikommat, sillä viennin arvo laski tuolloin edellisvuodesta, ja vuoden takaiseen verrattuna vienti supistui 9 %.

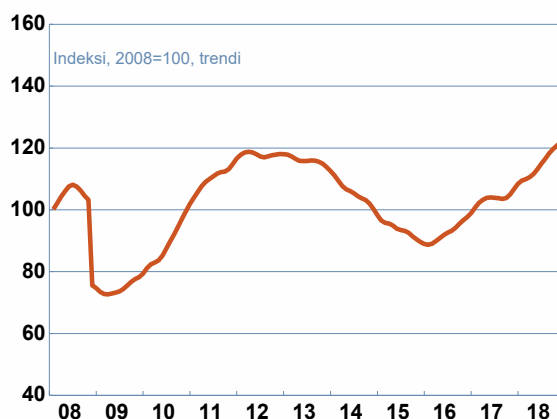
Öljytuotteissa hyvä hintakehitys vuonna 2018

Öljytuotteiden viennin arvo kasvoi koko vuoden 2018 aikana noin 13 % edellisvuodesta. Keskimäärin hinnat nousivat selvästi, mutta vientimäärät laskivat hivenen. Loka-joulukuussa viennin arvo kohosi 7 % vuoden takaisesta. Öljytuotteita on noin 40 % kemianteollisuuden viennistä.

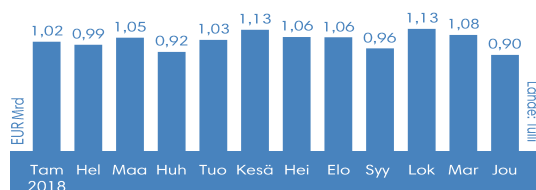
Peruskemian tuotteiden viennin arvo kasvoi viimeisellä neljänneksellä 8 % vuoden takaisesta ja koko vuonna 5 %. Lääkeviennin arvo kohentui loka-joulukuussa 4 %, mutta pieneni koko vuoden osalta 3 %. Kumi- ja muovituotteiden viennin arvo kasvoi 2 % vuoden viimeisellä neljänneksellä ja koko vuonna noin 4 %.

12,3 mrd.
Kemianteollisuuden
tavaravienti 2018

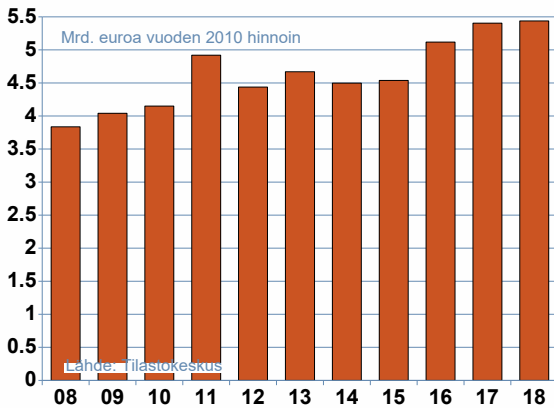
Kemianteollisuuden liikevaihdon arvoindeksi



Kemianteollisuuden tavaravienti kuukausittain



Kemianteollisuuden arvonlisäys



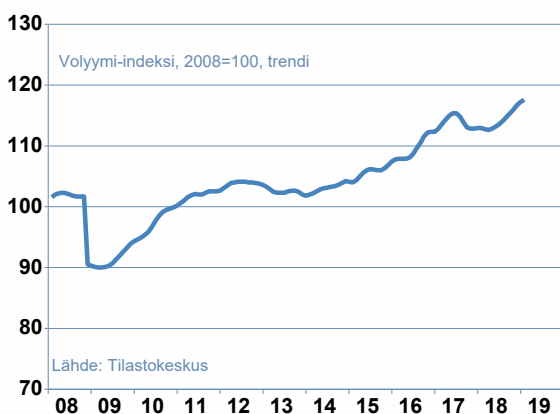
Kemianteollisuuden arvonlisäys liki ennallaan vuonna 2018, ennusteet myönteisiä

Kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi vuoden 2018 aikana 0,6 % edellisvuodesta. Viimeisellä neljänneksellä nousua oli kuitenkin liki 3 % ja ETLA ennustaa vuodelle 2019 lähes samanlaista kasvua. Arvonlisäys koostuu pääosin työvoimamakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Tuotanto vauhdittui vuoden lopulla

Tuotantomäärät pysyivät volyyymi-indeksin mukaan keskimäärin edellisvuoden tasolla vuonna 2018. Viimeisellä neljänneksellä tuotanto lisääntyi 6 % ja myös tammikuussa nousu jatkui. EK:n Suhdannebarometri ennakoii tuotannon kasvavan hieman kevättä kohti mentäessä.

Kemianteollisuuden tuotanto volyyymi-indeksin mukaan



Peruskemiassa hinnat nousussa

Peruskemian tuottajahinnat kohosivat loka-joulukuussa noin 7 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Sekä lääkkeiden että kumi- ja muovituotteiden hinnat nousivat vuoden viimeisellä neljänneksellä likimain 1,5 % edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä.

Suhdantetilanne tavallista parempi - odotukset vakaita

Kemianteollisuuden yritykset arvioivat suhdantetilanteen pysyneen vuoden 2018 lopussa tavanomaista parempana. Tämänhetkistä suhdantetilannetta kuvaava saldoluku oli tammikuussa 2019 tehdyssä tiedustelussa 13.

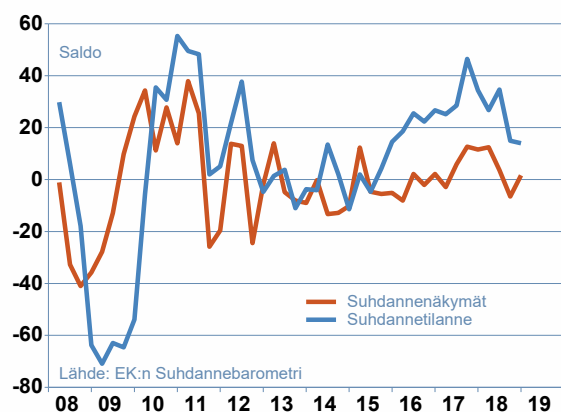
Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat sangen vakaita, eikä suuria muutoksia odoteta suuntaan tai toiseen. Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa 1, kun lokakuussa tiedustelussa saldoluku oli -6.

Tilaukannat normaalia ohuimmat

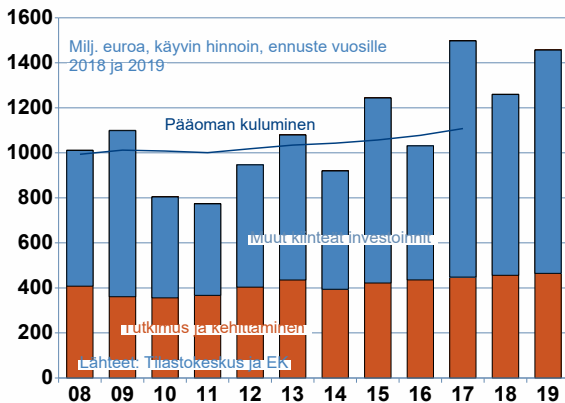
Tilauksien tilanne heikentyi viime syksynä ja tilauskirjat olivat hieman tavanomaista pienemmät myös kuluvaan vuoden alkuun tehdyssä suhdantetiedustelussa. Tuotantokapasiteetin käyttöasteet ovat nousussa ja tammikuussa kapasiteetti oli kokonaan käytössä 83 %:lla alan yrityksistä.

Kysynnän vaiveus oli yleisin tuotannon laajentamisen este 26 %:n osuudellaan. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 6 %:lla vastaajista ja kapasiteettipula oli ongelmana 11 %:lla yrityksistä.

Kemianteollisuuden suhdanteet



Kemianteollisuuden investoinnit



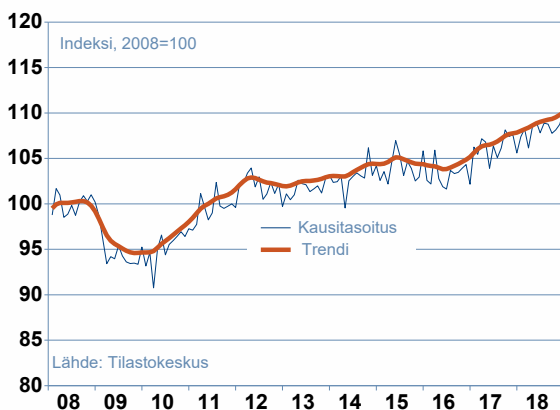
Investoinnit vauhdittuvat

Kemianteollisuus investoi merkittävästi vuonna 2017, jolloin investointien kokonaisarvo oli 1,5 mrd. euroa. Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n syksyllä tekemässä investointitiedustelussa alan yritykset arvioivat investointien palautuvan alemmalle tasolle vuonna 2018, mutta vauhdittuvan selvästi uudelleen vuonna 2019.

Osaaminen ja innovointi ovat alalle ominaista, sillä investoinneista huomattava osa, yli 400 miljoonaa euroa, liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Kemianteollisuus on jo pitkän ajan investoinut noin miljardin vuodessa Suomeen ja ala on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa.

Kemianteollisuuden palkkasumma



Ansiot noin kahden prosentin nousussa

Kemianteollisuuden palkansaajien ansiot nousivat ansio-
tasoindeksin mukaan vuoden 2018 neljännellä neljännek-
sellä 1,9 % vuoden 2017 vastaavasta neljänneksestä. Koko
teollisuudessa palkansaajien ansiot kohosivat samaan
aikaan 2,2 % ja kaikkien palkansaajien nimellisansiot nou-
sivat 2,1 %.

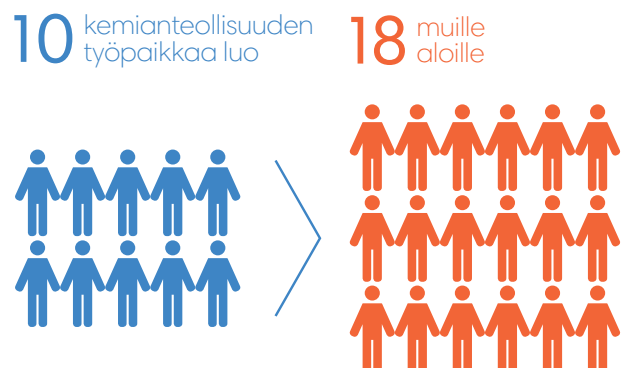
Kemianteollisuuden palkkasumma, eli maksettujen
palkkojen yhteissumma kasvoi vuonna 2018 edellisvuoteen
verrattuna noin 1,9 %. Loka-joulukuussa palkkasumma
kohosi myös 1,9 % edellisen vuoden vastaavasta ajankoh-
dasta.

Lähes 100 000 työpaikkaa

Kemianteollisuuden henkilöstön määrä lisääntyi EK:n
Suhdannebarometrin mukaan viime vuoden viimeisellä
neljänneksellä. Lähikuukausien henkilöstöodotukset ovat
vaimeita ja työvoimaa ennakoidaan vähennettävän hie-
man kuluvan vuoden alkupuolella.

Kemianteollisuuden työllisyys on säilynyt vakaana koko
2000-luvun, mikä on olennaista myös osaamisen jatku-
vuuden kannalta. Yksi kemianteollisuuden työpaikka luo
1,8 työpaikkaa muille aloille Suomeen. Ala työllistää suo-
raan, välillisesti sekä tulovaikutusten kautta lähes 100 000
suomalaista. Suoraan työllistettyjä on 34 000, joista suurin
osa on peruskemian sekä muovi- ja kumialan yrityksissä.

Kemianteollisuuden työllisyysvaikutus



Taloukasvu vaimenee Euroopassa ja Suomessa

Maailmantalouden kasvun ennustetaan hidastuvan lähivuosina kauppapoliittisten jännitteiden lisätessä epävarmuutta. Kasvu vaimenee etenkin Euroopassa, mikä sai Euroopan keskuspankin maaliskuussa lykkäämään koronnostosuunnitelmiaan ja käynnistämään pitkäaikaiset rahoitusoperaatiot talouden vauhdittamiseksi.

Ennakkotietojen mukaan Suomen BKT kasvoi viime vuonna 2,2 %. Tahdin ennakoidaan hidastuvan tänä vuonna 1,5 %:iin ja ensi vuonna vielä hieman alemmaksi. Investoinnit vaimenevat, mutta yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu hyvän työllisyyskehityksen myötä.

EU:n peruskemian tuotanto laskusuunnassa

Euroopan peruskemianteollisuuden tuotanto väheni vuoden 2018 loppupuolella ja koko vuoden aikana tuotanto supistui 0,9 % edellisvuodesta. Lääkkeiden valmistuksen tuotanto lisääntyi vuonna 2018 noin 5 % ja öljynjalostuksen tuotantomäärät karttuivat 0,8 %. Kumi tuotteiden tuotanto supistui lievästi, ja muovituotteiden tuotantomäärät pysyivät ennallaan.

Loka-joulukuisessa vuosivertailussa tuotanto supistui peruskemiassa sekä kumi- ja muovituoteteollisuudessa. Tuotantomäärät kasvoivat loppuvuoden aikana vain lääketeollisuudessa.

Keskeiset ennusteluvut

Valtiovarainministeriö (joulukuu 2018) ja EKP

Vuosimuutos tai taso, %	2018*	2019**	2020**
Euroalueen BKT	1,9	1,1	1,6
Suomen BKT	2,2	1,5	1,3
Vienti, määrä	1,5	3,1	2,6
Investoinnit	3,2	-0,1	1,2
Yksityinen kulutus	1,4	1,6	1,4
Kuluttajahinnat	1,2	1,4	1,6
Työttömyysaste, %	7,4	6,9	6,7

Tulevaisuus on hiilineutraalissa kemianteollisuudessa

Kemianteollisuus asetti tammikuussa 2019 itselleen kovan tavoitteen: alan hiilineutraalisuus Suomessa vuoteen 2045 mennessä. Hiilineutraalisuuteen pyritään sekä hiilijalanjälkeä pienentämällä että hiilikädenjälkeä kasvattamalla. Tässä uusilla raaka-aineilla, teknologioilla ja kiertotaloudella on merkittävä rooli.

Gaia Consulting Oy:n tammikuussa julkaiseman maavertailun mukaan Suomi ja suomalainen vientiteollisuus ovat jo nyt maailman kärkeä ympäristöindikaattoreiden maavertailussa.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaasu- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali teollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 13.03.2019 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen

Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Ekonomisti Jouko Kangasniemi

Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus